

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Työeläkeuudistus 2017

Eläkeuudistus vaikuttaa vuodesta 2017 alkaen

- Eläkeuudistus ei vaikuta maksussa oleviin eläkkeisiin.
- Uudistus ei vaikuta 2017 mennessä kertyneeseen eläkekarttumaan.

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Eläkekarttumat

Näin eläkettä kertyy palkasta:

- 17 vuodesta vanhuuseläkeiän ylärajaan 1,5 prosenttia.
- Vanhuuseläkeiän alarajan jälkeen palkasta kertyvän eläkkeen lisäksi jo karttuneeseen eläkkeeseen **lykkäyskorotus** 0,4 prosenttia jokaiselta työn jatkamisen kuukaudelta.
- Eläkkeen rinnalla tehdystä työstä 1,5 prosenttia.
- Elinaikakerroin lievenee vuonna 2027, kun vanhuuseläkeiän alaraja on 65 vuotta.
- Palkansaajamaksun vähenteisyys poistuu eli eläkettä kertyy koko ansiosta.
- Korotetun karttuman ajalta maksettu korotettu palkansaajamaksu poistuu ja nettopalkka suurenee tämän verran.
- Siirtymäsäännös vuosina 2017–2025.

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Eläkekarttumat

Siirtymäsäännös karttumissa

	17-52	53-62	63-
2017-2025	1,5 %	1,7 %	1,5 %

- Palkansaajamaksun vähenteisyys poistuu.
- Siirtymäsäännöstä tarvitaan pehmentämään karttumien muutoksia (erityisesti 1960-luvulla syntyneet).
- Siirtymäkauden korotetun karttuman ajalta maksetaan edelleen korotettua palkansaajamaksua 1,5 prosenttia.
- Elinaikakerroin lievenee vuonna 2027, kun vanhuuseläkeiän alaraja on 65 vuotta.

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Eläkettä kertyy myös palkattomilta ajoilta kuten 2005 uudistuksessa sovittu

Valtion varoista maksetaan eläkkeen kertymistä **opiskeluajoilta** ja alle 3 vuotiaan lapsen **hoitovapaan** ajalta (erillinen laki).

- Etuuden perusteena on laskennallinen tulo 707 € /kk (2014)

Eläkettä kertyy **1,5 % etuuksien perusteena olevista tuloista**, ja tuloina otetaan huomioon

- 117 % äitiys- ja vanhempainrahan perusteena olevasta tulosta
- 75 % ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan perusteena olevista ansioista
- 65 % aikuiskoulutustukien sekä eläke-, tapaturma- ja liikennevakuutuksen mukaisten kuntoutusetuuksien perusteena olevista tuloista
- 65 % sairauspäivärahojen perusteena olevasta tulosta
- 65 % tapaturma-, liikenne- ja sotilastapaturmavakuutusta koskevien säännösten mukaisen ansionmenetykskorvauksen perusteena olevasta työansiosta
- 55 % vuorottelukorvauksen perusteena olevista ansioista

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Ikäraajat

Vanhuuseläkeikä nousee asteittain 65 vuoteen. (v. 2027).

Vanhuuseläkeiän yläraja ja työsopimuslain eroamisikä seuraavat muutosta täysinä vuosina.

Syntymävuosi	Vanhuuseläkeikä	VE yläraja
1955	63 v 3 kk	68
1956	63 v 6 kk	68
1957	63 v 9 kk	68
1958	64 v	69
1959	64 v 3 kk	69
1960	64 v 6 kk	69
1961	64 v 9 kk	69
1962	65 v	70

Viisi vuotta ennen vanhuuseläkkeen alarajaa vahvistetaan **tavoite-eläkeikä**.

Lasketaan ikäluokan alimmasta vanhuuseläkeiästä siten, että **lykkäyskorotuksen eläkettä suurentava vaikutus on vähintään yhtä suuri kuin elinaikakertoimen vanhuuseläkettä pienentävä vaikutus.**

Huom! Elinaikakertoimen kompensoiva työskentelyaika kuitenkin yksilöllinen ja alhaisempi kuin tavoite-eläkeikä

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Elinajanodote muuttuu - sopeutus

Nyt: sopeutus eläkkeen tason kautta = keskimääräisen eliniän noustessa elinaikakerroin pienentää kuukausieläkettä.

- Jatkossa vaikuttaa myös eläke- ja työssäoloajan suhde siten, että suhde säilyy vuoden 2025 tasolla.
- Työurien kehittymistä, työssäoloaikaan vaikuttavia tekijöitä ja työeläkejärjestelmän sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä tarkastellaan ensimmäisen kerran 2026. Tämän jälkeen viiden vuoden välein. Kolmikantainen arviointi lainsäädäntöön.
- Päätetään tarvittavista toimenpiteistä arvioinnin perusteella.
- Eläkeikärajoja ei tarvetta muuttaa, jos elinajan kasvaessa työurat pitenevät muutoin riittävästi.
- Työuria mitataan 18-vuotiaan työvoimaan kuulumisajan odotteella. Tasona vuosi 2025 = arvioitu työvoimaan kuulumisaika 18-vuotiaan elinajasta noin 60 prosenttia.

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Ikärajojen muutokset enintään

Tarkistussäännön soveltaminen alaikärajiin 2025 jälkeen / perustuu nykyisiin väestöennusteisiin.

	Vanhuuseläkkeen alaikäraja korkeintaan	Työraueläkkeen alaikäraja	Osittaisen vanhuuseläkkeen alaikäraja
Vuonna 2029 (s. 1964, nyt 50 v)	65 v	63 v	62 v
Vuonna 2037 (s. 1971, nyt 43 v)	66 v 1 kk	64 v 1 kk	63 v 1 kk
Vuonna 2048 (s. 1981, nyt 33 v)	67 v 1 kk	65 v 1 kk	64 v 1 kk
Vuonna 2061 (s. 1993, nyt 21 v)	68 v	66 v	65 v

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Työuraeläke

Fyysisesti tai psykososiaalisesti kuormittavassa työssä mahdollisuus hakea 63-vuotiaana **työuraeläkettä**:

- Työhistoria 38 vuotta; todennetaan lähtökohtaisesti rekisteritiedoilla. Tarvittaessa muilla luotettavilla selvityksillä.
- Kuormittavuus suhteessa mahdollisuuteen selviytyä nykyisessä työssä.
- Edellytykset eläkkeeseen lievemmät kuin työkyvyttömyyseläkkeessä.
- Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaasta huomioidaan kolme vuotta.
- Työsuhteen päättymisestä voi olla enintään vuosi.
- Hakijan oma selvitys, työterveyshuollon lausunto ja työnantajan lausunto työn sisällöstä
- Kertynyt eläke vähennettynä elinaikakertoimella.

Rasittuneisuutta ja kuluneisuutta aiheuttava työ

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

Työn rasittavuutta ja kuluttavuutta arvioitaessa edellytetään, että työ on merkittävässä määrin sisältänyt yhtä tai useampaa seuraavista tekijöistä:

- 1) suurta lihasvoimaa edellyttäviä tai lihaksia pitkäkestoisesti kuormittavia työliikkeitä;
- 2) hengitys- ja verenkiertoelimistön erityisen voimakasta kuormittumista;
- 3) kuormittavia ja hankalia työasentoja;
- 4) voimaa tai suurta nopeutta vaativia toistuvia työliikkeitä taikka työliikkeitä, jotka sisältävät samanaikaisesti käsien puristusta, kiertoa ja voimaa;
- 5) työskentelyä erityisen vaativassa ja poikkeuksellista henkistä kuormitusta aiheuttavassa vuorovaikutteisessa työssä; taikka
- 6) työskentelyä jatkuvaa varuillaan oloa tai erityistä tarkkaavaisuutta edellyttävässä tehtävässä, jossa on korkea tapaturman tai onnettomuuden riski taikka ilmeinen väkivallan uhka.

Arvioitaessa sisältääkö työ merkittävässä määrin yhtä tai useampaa 1 momentin 1 - 6 kohdassa mainittua tekijää, rasittavuutta ja kuluttavuutta lisäävänä tekijänä otetaan huomioon työn poikkeukselliset fyysiset tekijät, kuormitusta lisäävien suojarusteiden käyttö, toistuvaa yötöitä sisältävä tai muutoin kuormittava vuorotyö sekä toistuvat pitkät työvuorot.

Työn rasittavuutta ja kuluttavuutta arvioidaan 1 ja 2 momentissa mainittujen eri tekijöiden yhteisvaikutus kokonaisuutena huomioiden.

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Osittainen varhennettu vanhuuseläke

Osa-aikaeläkkeestä **osittainen varhennettu vanhuuseläke**.

- Vähintään 61-vuotiaana työntekijä voi ottaa ansaitsemastaan vanhuuseläkkeestä maksuun 25 tai 50 prosenttia.
- Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen ohessa tehtävää työtä ei koske palkka- eikä työaikaseuranta.
- Ennakkoon otettua eläkettä pienentää varhennusvähennys. Kutakin varhennettua kuukautta kohden vähennys on 0,4 prosenttia.
- Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen alaikäraja nousee 62 vuoteen vuonna 2025.
- Viimeiset osa-aikaeläkkeet alkavat 1.1.2017 ja tämän jälkeen niitä ei enää myönnetä. Vuonna 2016 etuuteen oikeutetut voivat siis hakea vielä osa-aikaeläkettä (ennen 1.1.2017).

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Työkyvyttömyyseläkkeet

Työkyvyttömyyseläkkeet paranevat:

- Työkyvyttömyyseläkettä laskettaessa ns. tuleva aika ulottuu vanhuuseläkeiän alaikärajaan.
- Tulevan ajan karttuma sama kuin eläkkeen karttuma: 1,5 prosenttia.
- Palkansaajan työeläkemaksun vähentämisestä luopuminen parantaa eläkkeen tasoa.

Esimerkkinä 55-vuotiaana työkyvyttömäksi tuleva verrattuna nykytilaan, arvio:

Syntymävuosi	Arvioitu parannus
1970	6 prosenttia
1980	13 prosenttia
1990	20 prosenttia

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

Työttömyysturvan lisäpäivät

- Työttömyysturvan lisäpäivät säilyvät
- Lisäpäiväoikeutta arvioidaan 31.5.2019 mennessä, kun on kokemusta siitä, kuinka 60 vuotta täyttäneiden oikeudet työssäoloehdon uusivaan työhön tai aktiivitoimiin ovat vaikuttaneet. (Työurasopimus)
- Arvioinnin perusteella tarpeelliset lisätoimet.
- Jos toimet ovat vaikuttaneet tarkoitettusti ja osapuolet toteavat sen, lisäpäiväoikeuden alarajaa nostetaan 1961 syntyneistä alkaen yhdellä vuodella 62 vuoteen (vuosi 2022).

MUUTOSTURVA

- Jos uusi palkka on vanhaa pienempi, työttömyyspäiväraha määritellään 58 vuotta täyttäneille uudelleen työllistyville vanhan palkan perusteella.
- Ikääntyneille otetaan käyttöön pitkäkestoinen palkkatuki.

Ammattitaidolla
tulevaisuuteen

 Rakennusliitto

”Putken” ikäraajat

	Putken alaraja	Lisäpäivien alaikäraja
1950 -1954 syntyneet	57 v 1 kk	59 v
1955 ja 1956 syntyneet	58 v 1 kk	60 v
1957 ja jälkeen syntyneet	59 v 1 kk	61 v

- 60 vuotta täyttäneillä työttömillä oikeus työvoimaviranomaisen järjestämään tukityöhön tai muuhun aktiivitoimeen työssäoloehdon täyttämiseksi
- Työssäoloehdon täyttymisen jälkeen päiväraha määräytyy aiemman työsuhteen palkan perusteella
- Ikääntyneille työnhakijoille tarvittaessa työkykyarvio

Eläkelaji	Työeläkkeelle vuonna 2012 siirtyneet		Keskieläke €/kk	Keskieläke €/kk	Keskieläke €/kk
	Lukumäärä ja keskim. eläkkeelle siirtymisikä		Miehet	Naiset	Kaikki
Vanhuuseläke	48 005	63,5 v	2 010	1 414	1 709
Varhennettu	2 574		1 584	1 040	1 323
Työttömyyseläke	15		1 951	1 434	1 744
Työkyvyttömyyseläke	20 457	51,9 v			
Täysi	16 308		1 222	968	1 105
Osatyökyvyttömyys	4 149		895	701	767
Maatalouden erityiseläke	645		1 057	946	1 007
Osaa-aikaeläke (ei tilastoida eläkeläisiksi)	3 745		963	637	772